YÜKSEKÖĞRETİM KURUMLARINDA ORTAK UYGULAMA VE ARAŞTIRMA MERKEZLERİ YÖNETMELİĞİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç ve kapsam

MADDE 1 –(1) Bu Yönetmeliğin amacı ulusal hedef ve politikalar kapsamında belirlenen öncelikli alanlarda bilimsel ve teknolojik gelişmeye katkı sağlayacak nitelikteki araştırma için birden fazla devlet yükseköğretim kurumunun iş birliği ile koordinatör yükseköğretim kurumunun bünyesinde ortak uygulama ve araştırma merkezinin kurulması ve merkezlerin işleyişi ile ilgili usul ve esasları düzenlemektir.

Dayanak

MADDE 2 – (1) Bu Yönetmelik, 4/11/1981 tarihli ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununun 6 ncı, 7 nci ve ek 43 üncü maddelerine dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 3 – (1) Bu Yönetmelikte geçen;

a) İzleme ve Değerlendirme Komitesi: Merkez başvurularının değerlendirilmesi ile merkezlerin performanslarının ve ortaklık yapılarının izlenmesinden sorumlu komiteyi,

b) Koordinatör yükseköğretim kurumu: Ortak uygulama ve araştırma merkezinin başvurusu ve işletilmesi sürecinde gerekli koordinasyonu sağlamakla yükümlü ve merkezin yönetiminden Yükseköğretim Kuruluna karşı sorumlu yükseköğretim kurumunu,

c) Merkez: Bir koordinatör yükseköğretim kurumunun bünyesinde birden fazla yükseköğretim kurumunun iş birliği ile kalkınma planları hedefleri doğrultusunda bilimsel ve teknolojik gelişmeye katkı sağlayacak nitelikte bir ortak araştırma programı doğrultusunda kurulacak ortak uygulama ve araştırma merkezini,

ç) Ortak araştırma planı: Merkez bünyesinde odaklanılan misyon çerçevesinde belirlenen stratejik hedeflere ulaşmak için ortak Ar-Ge çalışmaları ve teknolojik ilerleme adımlarına, insan kaynağı ve altyapı imkanları dahil ihtiyaç duyulan disiplinler ve teknolojik yeteneklere ilişkin mevcut durum ve öngörülere, ortakların kaynak paylaşımı ve katkı düzeylerine yönelik uzun vadeli planlamaları içeren dokümanı,

d) Ortaklık protokolü: Merkezin kurulma amacı ve öncelikleri, ortaklığın tanımı, merkezin fizikî alt yapısına ilişkin planlamaları, ortak insan kaynakları yönetimi, tarafların hak ve yükümlülükleri, işletim usulleri, mali ve ayni katkı oranları, fikri mülkiyet haklarının paylaşımına ilişkin çerçeve hükümlerin yer aldığı protokolü,

e) Teknik Değerlendirme Heyeti: Başvuru döneminde merkez başvurularının ve/veya izleme döneminde merkez faaliyetlerine yönelik gelişmelerin teknik açıdan değerlendirilmesi amacıyla gerekli görülen durumlarda İzleme ve Değerlendirme Komitesi tarafından oluşturulan heyeti,

f) Yükseköğretim kurumu: 2547 sayılı Kanun hükümleri uyarınca kurulmuş bulunan Devlet üniversiteleri ile yüksek teknoloji enstitülerini,

ifade eder.

İKİNCİ BÖLÜM
Başvuru, Değerlendirme ve İzleme

Başvuru süreci

MADDE 4 –(1) Ulusal hedef ve politikalar çerçevesinde öncelikli olarak belirlenen alanlarda yükseköğretim kurumlarının iş birliğinde önerilen ortak uygulama ve araştırma merkezleri Yükseköğretim Kurulu kararı ile kurulur.

(2) Başvuru tarihi itibarıyla, ortaklık protokolünün yükseköğretim kurumlarının senatolarınca onaylanmış ve rektörleri tarafından imzalanmış olması gerekir.

(3) Ortak uygulama ve araştırma merkezlerine yönelik başvurular, ortaklık protokolü ile birlikte, koordinatör yükseköğretim kurumu tarafından Yükseköğretim Kuruluna yapılır.

Değerlendirme

MADDE 5 – (1) Ortak uygulama ve araştırma merkezi başvurularının değerlendirilmesinde aranacak şartlar:

a) Merkezin odaklanacağı alanın, kalkınma planları hedefleri ve ülkemizin stratejik öncelikleri ile uyumlu olması,

b) Yükseköğretim kurumlarının ulusal/uluslararası bilimsel düzeydeki çalışmalarıyla merkezin odaklanacağı alan/alanlarda temayüz etmiş olması,

c) Yükseköğretim kurumlarının merkez bünyesinde birlikte yürütecekleri çalışmalara ilişkin ortak araştırma planı ile yönetim modelinin hazırlanmış olması,

ç) Yükseköğretim kurumları bünyesinde merkez ile ilişkilendirilmesi planlanan mevcut altyapı ve laboratuvar imkânlarının gösterilmiş olması,

d) Merkez için gerekli bina, laboratuvar gibi fiziki altyapı imkânlarının yeterli olmadığı durumlarda bu ihtiyaçların nasıl karşılanacağı ile ilgili planlama yapılması ve ortak araştırma programı ile ilişkisinin kurulması,

e) Merkez bünyesindeki çalışmalarda yer alacak mevcut araştırmacı insan kaynağı ile gelecek dönem ihtiyaç duyulabilecek araştırmacı insan kaynağına ilişkin planlamanın yapılması,

f) Kurulması önerilen merkezle ilgili yükseköğretim kurumları bünyesinde halen faaliyet gösteren bölümler ve bu bölümlerde uygulanmakta olan lisans ve/veya lisansüstü programların var olması,

g) Kaynakların mükerrer kullanımına engel olacak şekilde merkez faaliyetlerinin bu bölümlerde halen yürütülmekte olan programlar ve yer alan araştırmacılar ile etkileşiminin/entegrasyonunun veya farklılaşmasının nasıl sağlanacağının planlanması,

ğ) Merkez faaliyetlerinin, yükseköğretim kurumlarında merkez ile ilişkilendirilen bölümlerde yürütülen programların uygulama boyutuna katkı sağlaması,

h) Merkez tarafından yürütülmesi planlanan araştırma projelerinin finansmanına ilişkin planlamanın yapılması,

ı) Merkez faaliyetlerinin ortaklık içinde yer alan yükseköğretim kurumlarına, ülkemizin rekabet gücü kazanımına ve topluma yapabileceği katkının planlanması,

gerekir.

İzleme ve Değerlendirme Komitesi

MADDE 6 –(1) İzleme ve Değerlendirme Komitesi, merkez başvurularının değerlendirilmesi, merkezlerin performanslarının ve ortaklık yapılarının izlenmesi amacıyla Yükseköğretim Kurulu tarafından oluşturulur.

(2) İzleme ve Değerlendirme Komitesi, Yükseköğretim Kurulu Başkan Vekili, TÜBİTAK Başkanı, Hazine ve Maliye Bakanlığından ve Strate ve Bütçe Başkanlığından en az genel müdür düzeyinde birer üst düzey yetkili ve Yükseköğretim Kurulu tarafından belirlenecek araştırma odaklı bir yükseköğretim kurumunda en az bir dönem rektörlük yapmış ve belirlendiği tarih itibarıyla rektörlük görevinde bulunmayan iki öğretim üyesinden oluşur. İzleme ve Değerlendirme Komitesi Yükseköğretim Kurulu Başkan Vekili başkanlığında ayda bir kez toplanır; kararlarını oy çokluğu ile alır ve oyların eşit olması halinde başkanın oyu iki oy sayılır.

(3) Alınan kararlar Yükseköğretim Kuruluna sunulur.

Teknik Değerlendirme Heyeti

MADDE 7 –(1) İzleme ve Değerlendirme Komitesi, başvuru sürecinde merkez başvurularının ve/veya izleme sürecinde merkez faaliyetlerine

yönelik gelişmelerin teknik açıdan değerlendirilmesi amacıyla Teknik Değerlendirme Heyeti oluşturabilir.

(2) Teknik Değerlendirme Heyeti araştırma merkezi yöneticisi veya araştırma altyapısı yönetimi konusunda deneyimli öğretim üyelerinden ve gerekli görülen durumlarda kamu ve özel sektör yetkililerinden oluşturulur.

Başvurunun değerlendirilmesi

MADDE 8 – (1) Merkez başvurularının değerlendirilmesinden İzleme ve Değerlendirme Komitesi sorumludur.

(2) Başvuruların değerlendirilmesinde Teknik Değerlendirme Heyetinin görevlendirildiği durumlarda heyet, başvuruları teknik açıdan inceleyerek bir değerlendirme raporu hazırlar ve İzleme ve Değerlendirme Komitesine sunar.

(3) İzleme ve Değerlendirme Komitesi yetkilileri, teknik değerlendirme raporlarını da dikkate alarak ülke öncelikleri, stratejik ihtiyaçlar ve kurumlarının görev alanına giren konular doğrultusunda başvuruları değerlendirir.

(4) İzleme ve Değerlendirme Komitesi gerekli gördüğü takdirde merkez başvuru sahiplerini bilgi almak üzere davet eder.

(5) Başvuruda odaklanılacağı belirtilen araştırma alanında, hâlihazırda yükseköğretim kurumları arasındaki uzun vadeli araştırma iş birliklerine yönelik kamu kurum/kuruluşlarından alınan bir destek olması durumunda bu yükseköğretim kurumlarının başvurularına öncelik verilebilir.

(6) İzleme ve Değerlendirme Komitesinin değerlendirme sonucuna ilişkin tavsiye kararı Yükseköğretim Kurulu tarafından nihai olarak karara bağlanır.

(7) İzleme ve Değerlendirme Komitesinin sekretaryası Yükseköğretim Kurulu bünyesinde görevlendirilecek bir birim tarafından yürütülür.

İzleme süreci

MADDE 9 – (1) Ortak uygulama ve araştırma merkezi statüsü verilen her bir merkez için Yükseköğretim Yürütme Kurulu tarafından belirlenecek tarihlerde ara dönem değerlendirmeleri gerçekleştirilir.

(2) İzleme ve Değerlendirme Komitesi tarafından belirlenecek formata uygun olarak, ara dönemlere ilişkin hazırlanan ve ortaklık içinde yer alan yükseköğretim kurumlarının rektörlerince de onaylanan gelişme raporları, koordinatör yükseköğretim kurumu tarafından Yükseköğretim Kuruluna gönderilir.

(3) Gelişme raporlarının ve merkez performanslarının değerlendirilmesi İzleme ve Değerlendirme Komitesi tarafından gerçekleştirilir.

(4) İzleme sürecinde Teknik Değerlendirme Heyetinin görevlendirildiği durumlarda heyet, koordinatör yükseköğretim kurumu tarafından iletilen gelişme raporlarını teknik açıdan inceler, yapılan faaliyetlerin merkez başvurusuna uygunluğunu denetler, gerektiğinde merkezi yerinde inceleyerek değerlendirme raporunu hazırlar ve İzleme ve Değerlendirme Komitesine sunar.

(5) İzleme ve Değerlendirme Komitesi, gelişme raporlarının yanı sıra, merkezlerin performanslarının izlenmesine yönelik ek ölçütler getirebilir.

(6) İzleme ve Değerlendirme Komitesi, gerekli görmesi halinde merkezin gelişimini izlemek ve denetimini yapmak amacıyla merkez yetkililerini bilgi almak üzere davet edebilir.

(7) Onay verilen tüm merkezlere ilişkin gelişmeler İzleme ve Değerlendirme Komitesi tarafından Yükseköğretim Yürütme Kuruluna sunulur.

(8) Merkezlerin performans değerlendirmeleri sonucunda merkez statüsünün iptaline ilişkin hususlar, İzleme ve Değerlendirme Komitesi tarafından alınan tavsiye kararı üzerine Yükseköğretim Kurulu tarafından karara bağlanır.

Merkez bünyesindeki ortaklıklara ilişkin hükümler

MADDE 10 –(1) Merkez bünyesindeki ortaklığa dahil olmak isteyen veya ortaklıktan ayrılmak isteyen bir yükseköğretim kurumu olduğunda veya koordinatör kurumun değiştirilmesi istendiğinde, bu durum gerekçelendirilerek Yükseköğretim Kuruluna bildirilir.

(2) Ortak sayısının azalması veya koordinatör kurumun değiştirilmesi durumlarında, merkezin mevcut işleyişinin sürdürülebilirliği değerlendirilerek merkez statüsü iptal edilebilir.

(3) Ortaklık yapılarını etkileyen taleplere yönelik kararlar, İzleme ve Değerlendirme Komitesi önerisiyle Yükseköğretim Kurulu tarafından verilir.

(4) Bu maddenin birinci, ikinci ve üçüncü fıkralarında belirtilen hallerde, Yükseköğretim Kurulu tarafından olumlu yönde karar verilmesi durumunda, merkezin ortak araştırma planı ve ortaklık protokolü güncellenerek Yükseköğretim Kuruluna gönderilir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM
Çeşitli ve Son Hükümler

Diğer hükümler

MADDE 11 –(1) Merkezlerin yönetişime ilişkin yönetmelikleri, merkez ortağı olan diğer yükseköğretim kurumlarının yönetim kurullarının uygunluk görüşleri alınarak koordinatör yükseköğretim kurumu tarafından hazırlanır. Hazırlanan yönetmelikte ortak yükseköğretim kurumlarının kurumsal kimliklerine ayrı ayrı yer verilir.

(2) Koordinatör yükseköğretim kurumu, merkezin idari, hukuki ve mali olarak ve Yükseköğretim Kurulu tarafından kabul edilen şekline uygun yürütülmesinden sorumludur.

(3) Yükseköğretim kurumlarının ortağı oldukları merkezlere yapacakları görevlendirmeler, görevlendirmeyi yapan yükseköğretim kurumunun kendi birimine yapılmış sayılır.

(4) Ortak araştırma merkezlerinde görev yapmak üzere atama yapılacak akademik ve idari personel sayısı her yıl Cumhurbaşkanlığı Kararı ile belirlenen atama sayısından kullanılmak üzere YÖK tarafından belirlenir.

(5) Merkez statüsü verilme kararları ile merkezlere ilişkin yıllık performans değerlendirme sonuçları, kamu desteklerine yönelik karar verme süreçlerinde dikkate alınması amacıyla ilgili Bakanlıklar ve diğer ilgili tüm kamu kurum/kuruluşlarına bildirilebilir.

(6) Aynı ad, görev ve misyonla kurulacak ortak uygulama ve araştırma merkezi sayısı ikiden fazla olamaz.

(7) Merkez statüsü kapsamında tanımlanan ortaklıklar, Devlet yükseköğretim kurumlarıyla sınırlıdır.

Hüküm bulunmayan haller

MADDE 12 –(1) Bu Yönetmelikte hüküm bulunmayan hallerde 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu, ilgili diğer mevzuat hükümleri ve Yükseköğretim Kurulu kararları uygulanır.

Yürürlük

MADDE 13 – (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 14 – (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Yükseköğretim Kurulu Başkanı yürütür.